

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning.

1.1. Dette lovforslag er i det væsentlige en gennemførelse af lovforslag nr. L 233, der blev fremsat den 19. april 1989. Justitsministerens fremsættelsestale vedrørende dette forslag er optrykt i Folketingstidende 1988/89 sp. 8821-8823. Førstebehandlingen af lovforslaget er optrykt a. st. sp. 9312 ff. I forhold til det tidligere lovforslag er der alene foretaget visse mindre ændringer i §§ 1 og 3, ligesom forslagens §§ 14 og 15 indeholder to nye forslag til forenklinger, jf. nedenfor under pkt. 14 og 15.

1.2. Lovforslaget indebærer ændringer af en lang række love inden for Justitsministeriets område. Formålet hermed er at skabe grundlag for en forenkling og modernisering af dele af justitsvæsenet. Forslaget er et vigtigt første led i den afbureaukratiseringsproces, der er i gang i Justitsministeriet. Foruden det foreliggende lovforslag overvejes det at fremsætte lovforslag om afbureaukratisering af hele fondslovgivningen. Endvidere har Justitsministeriet i foråret 1989 nedsat et udvalg, som meget hurtigt skal udarbejde forslag til en gennemgribende forenkling og modernisering af reglerne om skifte af dødsboer, ligesom en arbejdsgruppe under Retsplejerådet har fået til opgave at revidere retsplejelovens regler om fogsager. Herudover har Justitsministeriet nedsat et udvalg, der skal komme med forslag til forenklinger for så vidt angår reglerne om forkyndelse af stævninger m.v.

Lovforslaget er bl.a. udarbejdet på grundlag af et idekatalog fra et udvalg under Justitsministeriet. Udvalget, der bestod af repræsentanter for politi, domstole, direktorater, styrelser m.v. inden for Justitsministeriets område, afgav i november 1988 et katalog over de områder inden for justitsvæsenet, hvor der måtte antages at kunne opnås besparelser og forenklinger, uden at dette ville få afgørende negative retssikkerhedsmæssige konsekvenser.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget.

Lovforslaget indebærer for det første ændringer i reglerne om *straf for kørsel i frakendelsestiden* og om

forvandlingsstraf for bøder. Formålet med disse lovændringer er at begrænse mængden af afsonet frihedsstraf navnlig ved at indføre bøde som reaktion over for visse tilfælde af kørsel i frakendelsestiden. En udvidet anvendelse af bøde vil endvidere bl.a. skabe grundlag for en aflastning af domstolene gennem anvendelse af reglerne om bødeforelæg og gennem de enklere afgørelsesformer, som gælder for indenretlige bødevedtagelser i politisager.

Dernæst foreslås der gennemført en række ændringer af retsplejelovgivningen. Således foreslås der som noget nyt gennemført en *appelgrænse for byrettsdomme m.v. i civile sager*. Reglerne herom har til formål at aflaste landsretterne for småsager og indebærer, at byrettsdomme i civile sager vedrørende krav på op til 10.000 kr. kun kan indbringes for landsretten med Justitsministeriets tilladelse. Denne appelbegrænsning i civile sager svarer i princippet til den appelbegrænsning, som i mange år har været gældende i mindre politisager. Lovforslaget indebærer samtidig, at *ankegrænsen i politisager forhøjes* fra i dag 1.000 kr. til 3.000 kr.

Retsplejeloven har i mange år indeholdt regler om, at visse typer af sager er undtaget fra nævningebehandling. Efter retsplejelovens § 687, stk. 3, nr. 1, er sager om dokumentfalsk m.v. samt sager om berigelsesforbrydelser af særlig grov beskaffenhed og om grov skattesvig undtaget fra nævningebehandling. Baggrunden for disse undtagelser er, at sådanne sagstyper kan være meget omfattende og indviklede og derfor mindre egnede til nævningebehandling. På linie hermed stilles der forslag om, at *sager om overtrædelse af straffelovens § 191 og § 191 a om narkotikakriminalitet undtages fra nævningebehandling*. Disse sager er som oftest vanskelige at overskue med hensyn til faktum og rejser en lang række komplicerede bevismæssige problemer, ligesom der ofte er mange sigtede i samme sag, således at sagernes behandling i retten ofte tager lang tid. Forslaget vil bevirke, at disse narkotikasager fremtidig skal behandles af byretten under medvirken af domsmænd og med den retssikkerhedsgaranti for den tiltalte, at byrettens afgørelse kan ankes til landsretten, hvor den ligeledes vil blive behandlet under medvirken af domsmænd.